z Krak. w dr. Fran. Cezarego.
1676.

Cyprjan a S. Maria
karmelita wydał r.
1650. Skarb karme
litański wszytky
Nro Unic
Nr. 953

SKARB KARMELITANSKI

W Kleynoty Łask, y Przywileiow nádánych bogáty.

Imprimatur.
M. SIMON STANISLAVS MAKOWSKI Academiæ Cracouienſis Rector. m. p.

W KRAKOWIE,
W Drukárni FRANCISZKA CEZAREGO
I. K. M. Typogr. Roku Páń-ſkiego. 1676.

Flos Carmeli
Vitis florigera,
Splendor Coeli,
Virgo Puerpera
Singularis

Mater mitis
Sed viri nescia,
Carmelitis
Da Priuilegia
Stella Maris.

IASNIE WIELMOZNEMV
IEGO *MOSCI PANV*

MICHAŁOWI

z Dźiałyniá

DZIAŁYNSKIEMV

KASZTELANOWI GDANSKIEMV
Ciſcháwſkiemu, Łánkorſkiemu, &c. &c.
STAROSCIE,
Pánu Memu Miłośćiwemu.

N*Ależytym wdźięczności trybem, koſztowne* donarium, *zárowna nalezy odwdźięczyć recompenſa.* IASNIE WIELMOZNY Mośći Pánie Kásztelanie. *Niebieſkim pobożne áffekty* [...]*aczone ſkárbem, ná inna zdobyć ſię* [...] *mogac ſatisfákcya, ſkarb do ſkárbu, zwyczáy.*

zwyczáynym wdźięcznośći oddáia Abdáukiem, gdy go w Drukárskich ná świát wydány práśach, przezemnie WM. M. M. Pánu *w prezenćie ofiáruia. y słuszna żeby te wypływáiace*, de mari gratiarū *z Pánny Przenaświętszey* flumina, *znowu támże się powrócily, kędy* suam *powźięły* originem: *słuszna, żeby* industria WM. M. M. Páná, *ználeźione Zakonu Kármelitáńskiego Kleynoty, imięniem* WM. M. M. Páná, *ozdobione świát widźiáły, ktory Orłowi Polskiemu* z Iáśnie Wielmoznym Domem swym *ozdobnym zostáiesz Kleynotem. Mam zá to, iż niebieska Podskárbini Pánná Przenaświętsza ktora*, in vestitu deaurato circūdatam varietate *świátu pozorna* WM. M. M Pan *sławiasz, W niebieskich łask y protekciey swoiey iásność*. W. M. Páná *przyozdobi. Poślubione Herbownym* W. M. Páná *pierzćieniem Krolowey niebieskiey vsługi, ná obronę honoru iey záostrzone groty, wysoki przećiw Pánnie Przenaświętszey áffekt*, æternitati consignabunt.

ſignabunt. *Te Pánieńſkie nád Herbem W. M. Páná wyćiągnione ręce, pewna od Pánny Przenayświęt: obiecuia protekcya. I gdy WM. M. M. Pan ná iey ozdobę prácowitey nie żáłuieß ręki: oná wzáięm*,

Virgineâ æternum auxilium ſpondet tibi dextrâ.

A to tym barziey, iż do Herbownych W. M. M. *Páná Kleynotow*, ex coniugali fædere *Wąż przyłączony, Ráyſkiego węża chytrość, w rodzona wetuie roſtropnośćia: Támten* Virgini inimicus, *ſtárty* ſub Virginis procumbit calcaneo, *ten ná ozdobę Krolowey niebieſkiey* coronatus, *złote pobożnych zaſług iábłko, iuż* non cum Paride, pulchriori, *ále* inter Diuos Pulcherrimæ, *præzentuie. Wiekowáć będźie* induſtriâ W. M. M. *Páná Skarb odkryty. I co ieden ná Sferze świátá, węża wyráźiwßy przydał* Gloria immortalis, *to Herbowny wąż, wieczności Hieroglyfik, gdy znákomita* W. M. M. *Páná pobożność, wiekopomna*

apud

apud sæcula *będźie vpominkowáć sława, spráwi. Czego vprzeymie życzac, zostáię.*

Wm. M. M. Páná y Dobrodźieiá.

vniżonym sługa.

FRANCISZEK CEZARY.

Phil: & Eloqu: Auditor.

Krotka á doſtáteczna NAVKA.

O Początkách y Poſtánowięniu, Stárożytnego, y chwalebnego w Kośćiele Bożym Bráctwá, Szkáplerzá, Swiętego Náświętſzey Pánny, Bogarodźice MARIEY z Gory KARMELV.

Z potrzebną á nálezytą Informácyą O Vſtáwách, Przywileiách, Odpuſtách, Łáſkách, Bràctwá tegoż *Oſobliwą Pilnośćią wydáná y opiſáná wprzod przez* Wielebnego Oycá IOZEPHA od S. Thereſy, Kármelitę Boſſego *Z dozwoleniem Stárſzych y zwierzchnośći, w Roku 1675. dla záchęcenia Wiernych, do ſłużby tey Pánny.*

A żnowu wtymże Roku tu w Polſcze przedrukowàna.

A Do

Do Czytelniká
PRZEMOWA.

Kościoł Sw. Rzymski / powszechny / Katolicki / chcąc do snadnieyszego wykonánia podánego od Naywyższego Náuczyciela Chrystusa / wzáiemney miedzy Chrześciany miłości prawa: pobożną Kátolikow záchecić æmulacyą: rożne ná te intencyą wzniecił Konfraternie álbo Bráctwa: á te Jedne pod Tytułem samegoż Chrystusá / iáko to náprzykład: Bractwo Bożego Ciáła / Miłosierdzia Bożego / Męki Jezusowey piąci Ran / y inne podobne: Drugie pod Tytułem Nayświętszey Pánny / iákowe są Szkáplerza / Rożanca / Pocieszenia Nayświętszey Panny / y inne. Trzecie pod Titulem rożnych SS. Bożych: iáko to Jozefá Swiętego / Swiętey Anny / Anioła Stroża / Swiętego Fránciszká / Swiętego Antoniego / y tym podobne. J lubo wszytkie / ktore są wzniecone w Kościele S. Bráctwá / zá dozwoleniem y

Przywi-

Przywilegiámi Oycow SS. Papieżow / máią wielką swą powagę / y wszelką onym godną vczćiwość : O Szkáplerzu iednák S. że to sámá Nayświetsza Pánna powiedźiáła : Iżiey Bráterstwá iest znákiem zbáwięnia známieniem, y iedyną od mąk piekielnych ochrona, dla tego do ták vlubionego Nayświetszey Pánny Bráctwá / szczegulny moy skłoniwszy áffekt / y zá iedyny skárb poważáiąc go sobie / ná wyświádczenie tego / com w moim vprzątnął vmyśle / to o Bráctwie Szkáplerza S. świátu do wiádomośći choćiaż nieudolną moią podáię pracą. Wiec dla vkontentowánia twego nábożny Czytelniku / y dla záchęćenia affektu / ku ták zácnemu Bráctwu wszytkich Krześćian / niech będźie tego Skárbu Kármelitáńskiego.

ROZDZIAŁ I.

O Bráctwách w Poſpolitośći

SPYTA SIĘ KTO NAPRZOD.

Co to ieſt Bráctwo?

Odpowiádam.

Bractwo nic inſzego nie ieſt, tylko zgromádźenie pewne wiernych y pobożnych Oſob, ktore pod tytułem, imięnięm, y oſobliwą opieką, ktoregokolwiek Pátroná Swiętego ſobie obránego, ſrodkámi, y ſtátecznym przedśięwźięciem poboznego żyćia, y dobrych vczynkow, do Chrześćiáńſkiego pożyćia ſpoſobiąc ſię, ſtáráią y vśiłuią, tym bárdźiey y pewniey, zbáwięnie ſwoie vbeſpieczyć.

SPYTA KTO ZNOWV.

Co zá powinność káżdego w Bráctwie będacego?

Odpowiadam.

Troiáka. 1. Prawdźiwa y doſtáteczna wiadomość vſtaw Bráctwá tego, w ktorym kto zoſtáie. *Potym* áby ô tych wiedźąc nie tylko ich słuchał, czytał, y rozumiał. *Ale* *też*

też ná ostátek w nich się doskonále ćwiczył, y do nich się w życiu swoim stosował, áby przez to prawdźiwa był cząstką ćiáłá tego, do ktorego przyięty iest, á Łásk, Przywileiow, Odpustow iemu nádánych, dostąpił.

SPYTA KTO POTRZECIE.

Łaski záś, y skutki, Duchownych pożytkow, ktorych z Bráctwá dostąpić możesz, ktore są?

Odpowiádam.

Te: *Pierwsza.* Można y skuteczna przyczyna, ábo intercessya, y obrona, we wszytkich spráwách twoich tego świętego, pod ktorego imięnięm Bráctwo postánowione, y záłożone iest. *Wtora* pomoc y śrzodki, do Chrześćiáńskiego, y pobożnego, ábo Bogoboynego życia. *Trzećia*: częste okázie y nátchnienia, przez nápominánia ná Schádzkách, y wnich duchowne się znoszenia, ktore pewnych y postánowionych czásow odpráwowáne bywáią. *Czwarta* dobre y pobożne przykłády, ktore sobie wzáiem wBráctwie będący, w iedności zgromádzenia z siebie dáią, y z drugich odbieráią. *Piat.* vczęsnictwo y społeczność w iedności, ták

zá żywotá iako y po śmierci wszytkich modlitw, dobrych vczynkow, Odpustow, Przywileiow, Łásk, y Skárbow Duchownych, Bráctwu temu od Stolice Swiętey Apostolskiey nádánych.

ROZDZIAŁ II.

O Początku, Progressách, Bráctwá Szkáplerzá świętego Náyświętszey Pánny Bogárodźice MARIEY z Gory Kármelu.

BRáctwo to, náprzod kwitnąc poczęło w schodnich Kráiách, początek swoy szczęśliwy támże wziąwszy przed ośmiąset Lat, iáko pokázuie się to, y wywodźi dostátecznie, z Przywileiow y listow Pápieskich, ktore zwyczaynie *Bullas* álbo *Breuia* názywáią SIXTA IV. ktora się poczyna: *SIXTVS Episcopus &c. Dum attentâ meditatione pensamus &c.* w Roku 1774. in Aprili. GRZEGORZA XIII. ktora się záczyna: *Ut Laudes &c.* w tych oboch, wyliczáią się obszernie wszytkie Odpusty, Przywileie, Łáski, nádáne zgromádźeniu y Bráctwu tęmu

mu od Papieżow, ADRIANA II. w Roku od Narodzęnia Pańſkiego 868. od STEPHANA V. w Roku 886. y innych wielu.

Ná záchodnich záś Kráiách, y w Europie záiáśniáło y znácznie krzewić záczą wſzy, zá Pánowánia y rządem w powſzechnym Kośćiele Rzymſkim, INNOCENTEGO IV. około Roku Chryſtuſá Páná 1251. pod tęn czás práwie, kiedy Przebłogosłáwiona Pánná Niepokálánie poczęta MARIA, *S. Simonowi Stokowi Anglikowi* w Roku 1230. Szoſtemu Generałowi Zákonu Kármelitáńſkiego, z rąk ſwoich Przenazświętſzych Pánieńſkich, vprzywileiowany od Syná ſwego oddáłá Szkáplerz, á to w Cántábriey, w Roku od przyśćiá ná świát Zbáwićielá náſzego wzwyſz miánowánym 1252. wieku żyćiá iego 87. nocy iedney, oſobliwie gdy ſię według zwyczáiu ſwego gorąco do P. Náyświętſzey modlił przed obrázem icy, proſząc ô oſobliwą iáką, Pánny tey miłośierdźia, Zákonowi ſwemu łáſkę; Te słowá częſto powtárzáiąć :

Flos Carmeli Mater mitis
Vitis florigera, Sed viri neſcia,
Splendor Cœli, Carmelitis

Virgo Puerpera Da priuilegia
Singularis Stella maris.

Ktore słowá po polsku / to znáczą.

Kwiećie Kármelu Mátko Łáskáwa,
Wowoc obfita Bez ludźkiey spráwy,
Blásk Niebios wielu Niech Kármel z práwá
Łáski twe wita Dla wieczney zbáwy
Gwiazdo Morskiego Fluctu przykrego.

Pokázáłá mu się wchwáley y świátłośći wielkiey, z Synáczkiem swoim y orszakiem Aniołow Niebieskich, Szkáplerz mu z rąk swoich oddáiac, z słowy temi y obietnicą, że od tąd tęn iuż zádátkiem będźie miłośći przećiwko Zakonowi y Bráctwu tęmu, pewnośćią łáski tey ktorey zadasz, bespieczęstwem w przypadkách y niebespieczęstwách, znákięm wiecznego zwiąsku y przymierza, ktore z tęmi mieć będźie, ktorży on godnie nośić będą. (Istotne słowa Pánny Przenáyświętszey są te.)

Dilectissime Fili, recipe tui Ordinis Scapulare, meæ Confraternitatis signũ, tibi & cunctis Carmelitis Priuilegium: in quo quis moriens, æternum non pa-

tietur incendium. Ecce Signum Salutis, ſalus in periculis, ſædus pacis & pacti ſempiterni: To ieſt:

Bierz Synu moy náymilſzy, ten Zakonu twego Szkáplerz, znák Bráctwá mego, tobie y cáłemu Zákonowi Kármelitánſkięmu, łáſkę y Przywiley, w ktorym kto vmrze wiecznego ognia nie vzna. Oto znák zbáwięnia, zbáwięnie w niebeſpieczęſtwách, zwiazek pokoiu y wieczney zgody.

Záraz Łáſka tá y Dobrodźieyſtwo Pánny Przenáświętey, po wſzytkim práwie świećie rozgłośiło ſię, y słynąc poczęło, z wielką ludźi rádośćią, y ná táki cud zdźiwieniem, iáko ô tym obſzerniey piſze powazny Hiſtoryk: *Aubertus Miræus Lib: de Orig: & incremen. Ord. Carmelitarũ Cap. 6.* w Chronikách ſwoich. Ten cud y łáſkę dowodnie vważywſzy, y iſtotny bydź vznáwſzy, władzą świętey Stolice Apoſtolſkiey potwierdźieli, łáſkámi y Przywilegiámi do tego nádánymi, IAN XXII. CLEMENS VII. GRZEGORZ XIII. SIXTVS V. GRZEGORZ XIV. CLEMENS VIII. Sámi wpiſuiąc ſię w Bráctwo to, Ceſárzow Krolow, Kśiążąt y innych práwowiernych

ludźi oboiey płći: Krolestwa, y cáłe Kráie záchęcáiąc, do przyięćia Bráctwá tego.

ROZDZIAŁ III.

O rożnych Łáskách y Przywileiách Bráctwá Szkáplerzá Swiętego, á naprzod ô Przywileiu Sobotnim, pospolićie Bulla Sabbatthina názwánym.

WIelka á osobliwa łáská iest szczegulnie Bráctwu tęmu vdźielona, á żadnemu inszemu dotąd z Bráctw nie pozwolona, ktora nazywa się *Bulla Sabbathina*, ábo Listy Przywiley Sobotni, ktory dostátecznie y rzetelnie opisuie Oćiec S. IAN XXII. Pápiez Rzymski, w Bulli swoiey, ktorą záczyna *Sacratissimo vt in culmine*, temi wyraznemi słowy. (Gdym się klęczac, vpadszy ná koláná modlił, pokazáłá mi się Pánna Przenáświętsza w Habićie Kármelitáńskim,) do mnie mowiła.

O Ianie Syná mego naymilszego námięśniku,

śniku, ſłuchay, á prędko wypełniey wolą moię, ieżeli chceſz ábym ćie od nieprzyiá-ćioł twych rátowáła, y ábyś Papieżẽ zoſtał zá przyczyna moia, á ieżlibyś kiedy cze-go od naymilſzego Syná mego zadał, y pro-śił, wſzytko miłośćiwie y pewnie otrzymáſz, pozwol y potwierdz tylko, wielka łáſkę y przywiley męmu Swiętemu y vkochánemu Kármelitáńſkiemu Zakonowi, ktory od Eliáſzá y Elizeuſzá ná Gorze Kármelu po-czał ſię nádány y pozwolony. A ná źięmi zezwol ná to, y potwierdź wſzytko, co moy ſyn naymilſzy raz w Niebie pozwolił y po-ſtánowił: áby ći ktorży do tego świętego Zakonu wſtapia, ábo z nábożeńſtwá Brá-ctwo przyiawſzy, ſpułbráćia Zakonu tego będa, y to co wtym Bractwie poſtánowiono będźie, trzymáć y przeſtrzegáć będa, tych wſzytkich zá ſwoia powazna y mocna przy-czyna, obfitemi záſługámi ſwemi, y oſobliwa pomoca, pierwſzey y naybliżſzey po zeſćiu z tego świátá Soboty, z Ciſcowych mąk.

y ognia

y ognia wybáwić, ktora łáskę tenże Papież potwierdźił: temi słowy:

Ten Swięty Odpust przyimuię, potwierdzam, y postánawiam go ná źięmi: ták iáko go dla zásług Nayświętszey Pánny Mariey Mátki swoiey, miłośćiwie IESVS Chrystus vtwierdźił, pozwolił, y postánowił w Niebie.

A że Łáská, Dobrodźieystwo y Przywiley tęn istotnie pozwolony iest; dowodzi się tego rzetelnie y pokazuię że on, oprocz Papieża tego IANA XXII, dzieśięć nad to, innych roznych Papieżow, po sobie następuiących zá prawdźiwy Vználi y powagą swoią stwierdźieli, wydániem nato Bull y Listow swoich, iáko to ALEXANDER V. CLEMENS VII. PAWEL III. PAWEL IV. CLEMENS VIII. PIVS V. GRZEGORZ XIII. SIXTVS V. GRZEGORZ XIV. PAWEL V. między ktoremi tenże ostátecżny, przerzeczony PAWEL V. wyraźnie dozwala włáſną wolą swoią, y zá dowodem przeyrzenia się w tym, y dostáteczney informáciey świętey Rzymskiey, Genera

ney Inquizyciey, zgromadzoney Roku 1613. Aby Łáskę tę y Przywiley, wszędźie ná Kázálnicach publikowano, y wiernym z Kazánia ogłoszono: Słowá záś pozwolenia iego są tákie:

Kármelitom pozwolono iest, kázáć, y z Ambon opowiádáć, że wszyscy wierni w Chrystuśie, wolno wierzyć, y bespiecznie trzymać mogą, o rátunku y pomocy Dusz, Bráći y Sióstr, Zakonu y Bráctwá Nayświętszey Pánny Bogárodźice Mariey z Gory Kármelu. To iest, że tá Nayświętsza Pánná, Bráci tych y Sióstr Dusze, ktore w Zákonie, lub w Bráctwie tym, w łásce schodzą z świátá tego, Habitu Szkáplerza świętego, zá żywota go nosząc, y w nim umieráiac, zázywáia. (Tu obacz y uwaz powinnośći y kondycie, dla otrzymánia łáski tey) *ktorży według powołánia y stanu swego Czystość należytą sobie y stanowi swemu trzymáć y chowáć będą, ábo Officium máłe, ábo Godźinki Pánny Nayświętszey odpráwowáć, álbo gdyby czytáć nieumieli.*

Posty

Poſty od Kośćioła ś, poſtánowione trzymáli y obſerwowáli, á we Srody y Soboty od mięſá ſię ſtrzymáli : oprocz gdyby w te dni (dźien Národzenia Páńſkiego przypadał, álbo inna ſłuſzna y nieſchronna przyczyná przeſzkadzáłá) ſwa poważna przyczyna, y obfitemi záſługámi, iáko ſ oſobliwa łáſki ſwoiey obrona, y pomocą, p wyśćiu Duſz ich z Ciáłá, oſobliwie w Sobotę, ktory dźień od Kośćiołá świętego Nayświętſzey Pánnie oddány y poświęcony ieſt, z mąk czyśćowych wybáwieni będą y wſpomożeni.

Potwierdzáią Łáſkę y Przywiley tęn wiele sławnych y chwalebnych w świećie Akádemiy, y znich ludźi vczonych, zdánia y decyzye : iáko to Z Paryżkiey y Sálmánteńſkiey : więc y vſtáwiczne tychże vczonych Doktorow Sentencye: ktorzy o tym chwalebnie y doſtátecznie piſzą y piſali.

ROZDZIAŁ

ROZDIAŁ IV.

O Łáſce y Przywileiu drugim Bráctwá tegoż Szkáplerzá Swiętego. To ieſt o ſpołecznośći y vcześniſtwie ábo communikácyey wſzytkich dobrych vczynkow y zaſlug.

IEſt y druga łáſká Bráctwu temu oſobliwa, tęmuBráctwu tylko nádána, z ſpułucześnictwo ábo ſpołeczność, we wſzytkich zásługách, y dobrych vczynkách, Mſzách, modlitwách, powierzchownych y wnętrznych, bogoboyności, y Bogomyſlności akcách, iáłmużnách, Poſtách, Vigiliách, y inſzych iákimkolwiek ſpoſobem názwánych zasługách, nádánych Przywileiách, Łáſkách y wolnościách przez cáły świát, nie tylko z tymże zakonęm Kármelitáńſkięm, y wſzytkimi iego częściámi. Ale ze wſzytkiemi, ktore tylko w Kośćiele Bożym znáyduią ſię Zakonámi, Regułámi,

łámi, Bráctwy y Congregácyámi, ták iákoby im ſámym nádáne y pozwolone były, á nie tylko z tęmi ále y z cáłęm ćiáłęm y zgromádzęniem wiernych y z cáłą ſpołecznośćią y zgromádzęniem Kośćołá świętego; ktorey to ſpołeczności y vcześnictwá, łáſką, y mocą, káżdy w tym Bráctwie będący y zoſtáiący, záſługowáć ſobie może, y ſpoſabiáć, nie tylko ſkutkiem y ſrodkiem, ktory ſię v Theologow názywa. *Skutkiem doſyć vczynienia*, zá kárę doczeſną, grzechom náſzym założona. Bo ieden z nas zá drugiego doſyć vczynić y wypłáćić może, w duchownych dobrách y vczynkách. Ale też y *ſrodkiem y ſpoſobem ſkutku záſłużęnia* Co y tym pomocno bydź może, ktorzy w grzechu śmiertelnym ſą, iáko o tym náucza Anielſki Doktor *Thomas Swięty opuſculo* 6. *& idem in additione ad* 3. part: Quæſt: 27. Artic: 1. item Quæſt. 6. de verit: Artic: 6. A to vcześnictwo y ſpołeczeńſtwo nádáne ieſt y vdźielone nie tylko práwęm zwyczáynym, powſzechnym y władzą ordynowáną od ſtárſzych, y zwierzchnośći Zakonney, ále też práwęm naywyżſzym Łáſki nádzwyczáyney, od Stolice świętey Apoſtolſkiey, y

od gło-

od głowy Kośćioła świętego Kátolickiego Oycow Swiętych Papieżow, iáko ſię to iáwnie y wyráznie pokazuie z dowodow, Liſtow y Bull ichże, VRBANA V. SIXTVSA IV. á miánowićie CLEMENSA VII. ktora ſię záczyna *Ex Clementi Sedis Apoſtolicæ &c.* á ná oſtátek y z Liſtu GRZEGORZA XII. ktorą záczyna *Vt Laudes &c.* w ktorym to Liśćie, międźy inſzemi obſzernieyſzemi słowy ták mowi, słowá ſą Bully Papieſkiey:

Ná oſtátek Clemens *tego imięniá śiodmy po* Ianie XXII. *y* Alexandrze V. *ktorych Liſty potwierdźa wſzytkie Odpuſty odpuſzczenia grzechow, Przywilegia te ktore ludźiom oboiey płći nádáne y pozwolone ſą, ktorży Habit aliàs Szkáplerz S. Przenáchwalebnieyſzey, y Nayświętſzey Pánny, Mátki Bożey Máriey noſzą, ábo iey Bráctwo Szkáplerzá świętego wpiſawſzy ſię przyimą, á to trzymáią y záchowuią, co w tychże Liſtách Papieſkich wyrazono y opiſano ieſt, mocnie powagą ſwoią ſtwierdźił y znowu odnowił, y im vczęſniſtwo wſzytkich duchownych dobr y dobrych v-*

czynkow, iáko y záſlug cáłego Kármelitáńſkiego Zakonu y wſzytkiego powſzechnego Kośćiołá miłośćiwie pozwolił y vdźielił. Dotąd słowa Liſtu Papieſkiego. O iáko wielka y nieoſzácowána ſczęśliwość, choć iednego tylko świętego y Bogoboynego człowieká świątobliwośći, ábo modlitwy bydź vcześnikiem, dáleko więcey, gdy kto wſzytkich, ktorych ſię wiele bez wątpięnia, y tego wieku, Bogu wiádomych znáyduie: zá oſobliwym Przywilejęm y Łáſką od tego nádána y vdźielona, ktory to w ręku y władzy ſwoiey ma.

ROZDZIAŁ V.

Krotkie zebránie, ábo ſummáriuſz wſzytkich nádánych wiecznie Odpuſtow od Oycow Swiętych Papieżow, ktore y tym vdźielone ſą, ktorzy Kośćioły náwiedzáią, Pánny Márycy Mátki Bożey z Gory Kármelu.

Przy

PRzytym, osobliwe á prawdźiwe, pokazánie y tych Odpustow, nástępuie ktore káżdemu z oboygá płći, w Bráctwie Szkáplerzá Swiętego zostáiącym, y godnie Szkáplerz noszącym, nádáne y vdźielone są, á to y z wyráźniey woli y nákazánia Oycá Swiętego Papieżá, CLEMENSA X. Szczęśliwie Kośćiołowi Rzymskiemu teraz pánuiącego, przez tegoż Kośćiołá Swiętego IANA BONE Kárdynałá. w iedęn osobliwy zbior y summáriusz zebráne á po vczynioney Relácicy, znowu od tegoż Oycá świętego, wiecznemi czásy potwierdzone, z dokłádem y przyczynieniem wielu inszych, iáko o tym wyráźnie swiadczy Bullá iego álbo list ná to nádány w Roku 1673. dniá 8. Máiá. *Są tedy tákowe*

Pierwsza. LEO IV. pozwala wszytkim wiernym, ktorzy Pánny Márycy z Gory Kármelu, ábo Kármelitow, w Boże Národzęnie, w Wielkanoc, w Swiętá Apostołow Piotrá y Páwłá, w Swiątki, w Národzęnie, Zwiástowánie, w Niebowźięćie, w Oczysczęnie Pánny Nayświętszey, S. MICHAŁA Archánioła. Wszytkich Swiętych, w oboie Swiętá Krzyżá Swiętego, w Národzęnie S. Iana Krzćićielá, w dźień

S. Fábiáná y Sebestyáná, w Wielki piątek, lub w ktorykolwiek dźięń Oktawy, świąt tych zwysz pomienionych náwiedzą, śiedm lat y tylc quádrágen, abo odpuszczenia czterdźiestu dni czterdźiestowey pokuty.

Wtora. ADRIAN Wtory, STEPHAN Piąty, SERGIVS III. IąN X. IąN XI. SERGIVS IV. INNOCENTIUS IV. pozwolili wszytkim tym, ktorzy z żalem á skruchą serdeczną grzechow swoich wyspowiedáwszy się pomienione Kośćioły, ábo Kośćioł náwiedzą w Swiętá miánowáne ábo w ktorykolwiek dzięń Oktawy, trzecią część grzechow ich odpuszczáią.

Trzećia. CLEMENS III. ALEXANDER III. GRZEGORZ V. GRZEGORZ VII. w te świętá teſz odpusty potwierdźieli.

Czwarta. CLEMENS IV. wszytkim wiernym, ktorzyby Kośćioły te nabożnie náwiedźili, we cztery święta Vroczystości Pánny Przenayświętszey, to iest w Niebowźięćia, Národzęnia, Zwiástowánia, á Oczyszczęnia 30 lat y 30 quádrágen, á czterdźiestowey pokuty odpustu, pozwolili.

Piąta. w Liśćie y Przywilciu, nádány
od

od Lvcivsa III. Papieżá, wyrażáią ſię y wyliczáią od niego, wſzytkie grzechy, náwet lekkie y powſzechne, rozgniewánie ſtárſzych, przeſtąpienia, y wyſtępki, z krewkośći, byle tylko wyſtępnik ná lepſzą drogę do dobrego ſię vdał, á źle nábyte dobrá, ieżeli o Pánu ich niewie, Zakonnikom ábo Klaſztorom Kármelitáńſkim, ábo Kośćiłoom im przyłączonym oddał.

Szosta. Innocentivs IV. y Grzegorz VIII. pozwolili káżdęmu, ktoryby w tych Kośćiołách zá żywych y vmárłych Paćierz y Zdrowáś Márya zmowił, wkáżdy dźięń, gdy to czyni, kilká rázy czterdźieśći dni, odpuſtu.

Siodma Honorivsz III. Mikolay IV. pozwolili wſzytkim pokutuiącym, odpuſt wſzytkich grzechow.

Oſma. Honorivsz IV. wſzytkim, ktoryby wyſpowiádawſzy ſię Kośćioły te náwiedźili, 40 dni y tyle quádrágen, znalezytey im pokuty odpuśćił, to ieſt w święto Tytułu, dedykácyey ábo poświącánia Kośćiołá Kármelitáńſkiego, w święta Bráctwu Szkáplerzá świętego zwyczáyne, w Wielki Piątek, w Krzyżowe dni, w dźięń Národzęnia, Zwiáſtowánia, Oczyſczęnia,

 y w Nie-

y w Niebowźięćia Pánny Naświętszey.

Dźiewiąta. BENEDIKT XI. wszytkim, ktorzyby żáłowawszy zá grzechy, ich się wyspowiádáli, cztery rázy w tydźień, iáko to w Posty, w Poniedźiałek,, we Srodę, w Piątek, w Sobotę, ná cześć Nayświętszey Pánny Máryey, y w Niedźielę. iáko też w dźień Tytułu ktoregokolwiek Kośćioła Zakonu tego, álbo Bráctwá, nabożnie Kośćioł náwiedza, czterdźieśći dni odpustu, y tyle quádrágen, y nádto odpuszczęnie śiodmey częśći grzechow wszytkich pozwolił. Przytym wszytkie odpusty ktore iego Antecessorowie, kiedyżkolwiek y iákimkolwiek nádáli sposobęm potwierdźił, á ná dni y święta wzwysz miánowáne, wedwoynasob przyczynił.

Dźieśiąta, IAN XXII. wszytkie odpusty, ktore od przeszłych y wzwysz miánowánych Papieżow, pozwolone były, y nádáne, zprzyczynieniem 40 dni ieszcze odpustu y tyle quádrágen, kto Kośćioly te, w cztery Vroczystośći Pánny Nayświętszey wyspowiedawszy się, y żáłuiąc zá grzechow náwiedźi nádał.

Tenże IAN, Przywiley zaduszny, ábo Duszom w Czyśću będącym służący, to

ieſt,

iest, Sábbátynę Zakonowi y Bráctu Szkáplerzá świętego, y ſpułucześniſtwo iego, ktorzyby Szkáplerz przyiąwſzy, ná część y ná chwałę Pánny Przenayświętſzey nośili, w pierwſzą Sobotę po ich zświátáześćiu, przez tey Pánny zasługi, pomoc y mocną przyczynę, z mąk Czyśćowych wybáwięnie potwierdźił. nádał y pozwolił, miłośćiwie.

Iedenaſta. VRBAN VI. Lat 3. odpuſtu y tyle quádrágen, Zakonnikom y Bráći Szkáplerzá świętego, Pánny Nayświętſzey, ile tylko rázy w łáſce Bożey, ábo bez grzechu znáyduią ſię y zoſtáią, pozwolił.

Dwánaſta. MIKOŁAY V. wſzytkich wzwyſz przerzeczonych Papieżow, Przywileia y odpuſty, w wyliczonych dniách y świętách, iáko też wſzytkie wolnośći, Łáſki, y Przywileia, Zakonu y Bráctwá tego, wedwoynaſob przyczynił y potwierdźił, Siedm lat odpuſtu y tyle quádrágen do tego przydawſzy.

Trzynaſta. SIXTVS V. wſzytkie Odpuſty y Łáſki, ktore tylko nádáne ſą y będą Zakonowi y iego Klaſztorom, Kośćiołom, Bráctwu, Bráći y Sioſtrom oboiey płći, wſzytkim wobec, y káżdęmu z oſobná po-

twierdźił, wznowił, approbował: osobliwie nowe nádáiąc, ná święta Niepokalánego Poczęcia, Ofiárowánia, Národzęnia Zwiástowánia, Náwiedzęnia, Oczysczczęnia, Wniebowźięćia Pánny Nayświętszey, w káżdy dźięn, przez oktawy świąt tych, wdźięn Tytułu założęnia Kośćiołá, ktoby Kośćioły Kármelitánskiè álbo kędy iest Bráctwo Szkáplerzá S. náwiedzał, 30 lat odpustu y tyle quádrágen, znależytych y zádánych sobie pokut pozwolił.

Czternasta. Náostátek CLEMENS VII. po IANIE XXII. ALEXANDRZE V., tychże Papieżow Listy, y Przywileia, zá wszelkiey wagi y trwáłośći vznawszy, tym wszytkim ktorzy Hábit, ábo Szkáplerz Pánny Przenayświętszey Máriey, Mátki Bożey nośić będą, á w Bráctwo śię wpisuią, y przyięći będą, to wszytko trzymáiąc co w tych Listách opisáno iest, Odpusty y grzechow odpuszczęnia, łáski wszytkie, ktore im lub ich osobom nádáne, lub pozwolone są, wiecznie stwierdza: tymże nádáiąc y pozwaláiąc, społeczności we wszytkich przed Bogięm zasługách, y dobrych vczynkách, ze wszytkięm Kármelitáńskięm Zakonęm, y zasługámi wszytkiego Kośćio-

Kośćiołá powſzechnego Kátolickiego.

Piętnaſta. SIXTVS V. Liſtęm ſwoim 21. Iulij Roku 1683. pozwolił wſzytkim wiernym, ktorzyby w káżdy czwartek, Mſzy świętey słucháli, w Kármelitáńſkich Kośćiołách Sto lat, á ktorzyby Kazánia ábo słowá Bożego, drugie Sto, ktoby śię modlił, pięćdźieśiąt, á ktoby śię támże w te dni ſpowiádał 3. latá y tyle quádrágen, z włożonych ná śię pokut vwalnia.

Szeſnaſta. GRZEGORZ XV. Liſtęm dánym 19. Septembris Anno 1622. wſzytkim ktorzyby wyſpowiádawſzy śię Kommunikowáli, á wdźięń S. Tereſy, Kośćioł Zakonu, ábo Bráctwá z nabożęńſtęm náwiedźili, tám śię zá iedność Pánow Chrześćiáńſkich, wywyżſzęnie S. Rzymſkiego Kośćiołá, wykorzęnienie Hærezyi modlili, zupełny nádał odpuſt.

Siedmnaſta. VRBAN VIII. Liſtęm 10. Maij 1624. tákiż odpuſt zupełny pozwolił, wdźięń y Swięto Iozefá S., z tęmiż kondycyámi, tákże zupełny odpuſt, y tym wſzytkim, ktorzyby ná czterdźieſtu godźin nabożęńſtwie, od Biſkupá pozwolonym, w Kośćiele Zakonu, ábo Bráctwá, odpráwuiące śię raz w Rok nabożni byli.

Ośmna-

Ośminaſta. Náoſtátek y CLEMENS X. teraz ſczęśliwie Kośćioł S. rządzacy y ſpráwuiący Liſtem 11. Auguſti Anno 1670. 16. Maij, 1672. nádał odpuſt zupełny, ná dźięń Swiętá Pánny Nayświętſzey Szkáplerzá, ktora vroczyſtość odpráwuie śię 16 dniá Lipcá, ábo gdźie zwyczay dla więkſzey vroczyſtośći y zgromádzęnia ludu, w Niedźielę potym dniu pierwſzą, tákze wdźień S. Iędrzeiá Korſyná Biſkupá, Aniołá Męczenniká, Woyćiechá Wyznawcę, Máriey Mágdáleny de Pázis, tym ktorzy Kośćioł náwiedzą Zakonu, ábo Bráctwá tego, y tám śię z nabożęńſtwęm modlić będą.

Są ieſzcze y inſze odpuſty, ktore SIXTVS V. wzwyſz miánowánym Liśćie wſzyſtkim wiernym pozwolił, iako káżdęmu, ktory by iedęn drugiego tęmi słowy pozdrowił. *Niech będzie pochwalon IESVS Chriſtus*, á pozdrowiony odpowiedźiał, *ná wieki*, ábo *záwſze*, ábo *Amen*, gdźiekolwiek y co raz to wyrzecze, tyle rázy obádwáy 50 dni, doſtąpią odpuſtu, kto *IESVS* ábo *MARIA* nabożnie wyrzecze, 25 dni, kto záś to Imie, ábo Imioná przy śmierći, ieżeli, vſtámi nie może, ſercem wyráźi y tych Imion wzywáć będźie, byle toż zá żywotá miał

rá miał we zwyczáiu, zupełny odpuſt, y grzechow iego, przy oſtátecznym żywotá iego Akćie zgłádzęnie. Tym ktorzy Litánią mowią, o Imięniu IEZVS 300 Lat, tym záś coo Naświęt: Pánnie 200. Potym y tym Kaznodźieiom, ktorzy ná Kazániách, y przemowách ſwoich, ſłucháczow náuczáć będą, Imięnia IEZVS wzywáć y pozdrawiáć, lub Imięnia Pánny Nayświętſzey, MARYI teſz y tákież odpuſty ſą nádáne.

Są ieſzcze y nád te oſobliwe odpuſty, ktore nádał Oćiec S. Páweł V. przez Liſty ábo Breuia ſwoie, iáko to per Breue Apoſtolicum 30 Octobris. Anno 1605. 31 Auguſti 1609. 19 Iulij 1614. Bráctwu Szkáplerzá Swiętego.

Pierwſza. Wſzytkim wiernym oboiey płći, ktorzyby ná mieyſcu gdźie to Bráctwo ieſt, w Bráctwo się wpiſuiąc, Szkáplerz wźięli, w dźięń przyięcia do Bráctwá, gdy się ſpowiádáć y kommunikowáć będą. Odpuſt zupełny.

Wtora. Wſzytkim tákże Bráći y Siostrom, ſpowiádáiącym się, y do Nayświętego Sákrámentu przyſtępuiácym, wdźięń Nayświętſzey Pánny Szkáplerzá, 16 Lipcá, ... iáko gdźie zwyczay ieſt, w naypierwſzą Niedźielę potym dniu, á modlącym

się 26

śię zá wywyżſzęnie S. Rzymſkiego Kośćiołá, wykorzenięnie Heretykow, Odſczepięńcow od tegoż Kośćiołá, y zá zgodę Pánow Chrześćiáńſkich, Odpuſt tákże zupełny.

Trzećia. Wſzyſtkim Bráći y Sioſtrom, ktorzyby żáłuiąc zá grzechy ſwoie, á znich śię vſpráwiedliwſzy Bogu, przez ſpowiedź świętą, á Przenayświętſzey Sákrámęnt, Ciáłá y Krwie Chryſtuſá Páná, wzięli, Imię IESVS vſtámi, ábo gdyby niemogli, ſercem w godźinę śmierći wſpomnieli, y nabożnie go wyználi, zupełne y cáłe wſzytkich grzechow ſwoich odpuſczęnie.

Czwarta. Wſzytkim Bráći y Siostrom, ktorzyby ná Mieśięczney Bráckiey Proceſſyey, zwykłey bywáć z Nayświętſzym Sákrámentem byli, (ktora śię zwykłá záwſze gdźie Bráctwo ieſt, pierwſzey álbo wtorey Niedźiele káżdego Mieśiącá odpráwowáć) gdy ſpowiedáć śię y komunikowáć pod tęn czas będą, Odpuſt zupełny.

Piąta. Tym wſzytkim, ktorzy wte dni poſtánowione od Zakonu Kármelitáńſkie go, niezwykli mięſá iadáć, ktoby śię trzymał, osobliwie zBráći y ták pośćił, 300 dni Odpuſtu.

Szosta. Tym, ktorzy w Bráctwie codźeń 7 Paćierzy y 7 Zdrowych Máryi mawiáć zwykli, ná pámiątkę śiedmi rádośći Naświętszey Pánny, 40 Lat Odpustu.

Siodma. Tym, ktorzy są w Szkáplerzu, po odpráwioney spowiedźi, raz w Mieśiąc Przenaświętszy Sákráment kiedykolwiek przyimą y modlić się będą, zwyczáynie zá zgodę Pánow Chrześćiáńskich, wywyższęnie Stolice Apostolskiey, wykorzęnienie Hæreziy, ośm lat odpustu, y tyle quádrágen.

Osma. Bráći y Siostrom, ktorzy po odpráwioney spowiedźi y Kommunicy, w káżde święto Pánny Przenayświętszey modlić śię będą, w Kośćiele Kármelitánskim, ábo w Káplicy Bráctwá, zá tęż zgodę Pánow Chrześćiáńskich, wywyższęnie Kośćiołá y wykorzęnienie Heretykow, Lat 3 y tylcż quádrágen.

Dziewiata. Tym, ktorzy Nayświętszy Sákráment z świecą (ieżeli można rzecz) do chorego prowádzą, á zá tegoż chorego modlić śię do Bogá będą, 5 Lat Odpustu y 5 quádrágen.

Dziesiata. Tym, ktorzy Ciáłá Bráći y Siotr do pogrzebu Chrześćiáńsko poprowádzą, á zá du-

zá duſze ich prośić y błagáć będą Bogá, Sto dni Odpuſtu.

Iedenaſta. Tym, ktorzy ná Mſzy Bráckiey będą, kiedy śię zwykle lubo záżywych lubo zá vmárłych odpráwowáć będźie, ták Pánnie Nayświętſzey, iáko też zinſzey pobożney intencyey, ná ſchadzce, nabożeńſtwie, ná mieyſcu Bráctwá tego, będą: ábo vbogiego Chrześćiáńſka vczynnośćią y zlitowániem przyimą, lub tákowym w iákieykolwiek potrzebie pomoc ábo rátunek dádzą od grzechu y od okázycy dozłego odwiodą, iáłmużnę, lub z doczeſnych świeckich dobr, lub duchownych do śiebie należytych dádzą, pokoy, ábo pomiárkowánie między ſwemi, lub obcymi, y przyiaźń ſpráwią: błądzacego ná dobrą drogę náprowádzą, niewiádomych Bożego przykazánia y boiáźni Bożey, álbo co do zbáwięnia należy náuczą, lub teżvczynek iáki miłośierny, ktęm iákimkolwiek miłośći przećiwko Bogu ybliźnięmu wypełnią, y wyświadczą: zá káżdy táki vczynek, Sto dni odpuſtu, z zádánych pokut, ábo win innych, według zwyczáiu Kośćiołá S. otrzymáią.

Dwánaſta. Ktorzy Officium ábo Godźinki

dźinki Rzymſkie Panny Nayświętſzey nabożnie odpráwią, Sto dni Odpuſtu doſtąpią.

Trzynaſta. Do tych wſzytkich Łaſk y ták obfitych dobrodźieſtw CLEMENS X. Papież, ſzczęśliwie teraz pánuiący, Bráći y Sioſtrom Szkáplerzá S. ktorzyby ná proceſſyey, y nabożęńſtwie Mieśięcznym, ktore zwykle w Niedźielę pierwſzą álbo wtorą Mieśiącá káżdego, (lubo by y winſzą Niedźielę, ktoraby Bráctwo obráło ſobie, odpráwowáłá śię) obchodzą: á dla zábáwy y ſłuſzney iákiey przyczyny ná nabożęńſtwie tym bydź nie mogą, byle śię tylko kiedyſ/kolwiek wyſpowiádáli, y Kommunikowáli, Kośćioł ábo Káplicę Bráctwá nabożnie náwiedźili, y tám śię zá iedność y wywyżſzęnie Kośćiołá S. á zá wykorzęnienie Hærezyey modlili, tęnże Odpuſt zupełny, ktory niegdy PAWEL V. (tym ktorzyby przytomnie y rzetelnie ná proceſſyey byli) był pozwolił, potwierdźił. A nie tylko tym, ále też ná oſtátek chorym, w niemocy, y więźieniu będącym, podrożnym, ktorzyby w tę Niedźielę Kośćiołow álbo Kaplic, lub ołtarzow Bráckich náwiedźić nie mogli, (byle Go-

dźinki Nayświętszey Panny Máryey odprawili, ábo przynamniey Akt skruchy, ábo żal zá grzechy swoie w sobie wzbudźili, z wolą tylko á ftátecznym postánowięniem przyszłey spowiedźi, y Nayświętszego Sákrámentu przyięćia, iáko nayprędszą sposobnośćią wykonáć to będą mogli, o co gdy śię zá pierwszą wczesnośćią stáráć będą) tym sposobęm wszyscy dostąpią, tegoż zupełnego Odpustu.

Tenże Oćiec Swięty, áby dusze wiernych, tym bárdźiey do prágnięnia zbáwięnia záchęćił, á nabożęństwo wielkie y osobliwe w nich wzbudźił, wszystkim w pospolitośći, y każdęmu zosobná, z wiernych, oboiey płći, ktorzyby w prawdźiwey y szczerey pokućie grzechow swoich śię wyspowiedáli, y Naświętszy Sákráment godnie z należytym nabożęństem przyięli, w ktorymkolwiek Kośćiele Zakonu, y Bráctwá tego, on nabożnie náwiedźiwszy, w dni y święta Nayświętszey Pánny Przeczystey Bogárodźice, to iest, Niepokalánego Poczęćia, Národzęnia, Ofiárowánia, Zwiástowánia, Náwiedzęnia, Oczyszczęnia, y w Niebowźięćiu á tám śię zwyczáynie nabożnie modlili

zá zgod

zá zgodę Pánow Chrześćiáńskich, wywyżzęnie Kośćiołá S., wykorzęnienie y wyniszczęnie Haerezyey, zupełny grzechow Odpust. A ktorzyby ná Pozdrowięniu Pánny Nayświętszey, to iest ná *Salue Regina* (ktore zwyczáynie w Zakonie Karmelitáńskim śpiewáć zwykli) byli, átámże w zwysz námięnionym sposobęm modlili śię: Sto dni Odpustu otrzymáią.

A náostátek, wszystkie Indulgęncye y Odpusty, ktore pozwolone są y zásługowáć zwykli ći, ktorzy *ná Stácyách* bywáią y one odpráwowáć przytomnie zwykli, w Kośćiołach Miástá Rzymskiego, tak w sámym Mieśćie iáko y zá murámi Miástá będącemi, od Stolice Swiętey náznáczonemi, one náwiedzáiąc y obchodząc, tym ktorzyby ná mieysce tych, Kośćioł Kármelitáńśki lub Káplicę Bráctwá náwiedźili, tá wagą y skutkiem pozwolił miłośćiwie, CLEMENS X. iákoby własnie przytomni pod te czásy Kośćioły te w Rzymie náwiedźili.

A żeby Bráćiá y Siostry Szkáplerzá Nayświętszey Panny wiedźieli, ktorych dni w kázdym Mięśiącu, iákich y iak wielkich Odpustow dostąpić mogą, ktore się to *stationum* názywáią: te z roznych Autorow

zebráne; (ośobliwie od Wielebnych Oycow Thomaszá od Páná Iezuśá, Emmanueláſ Roderyká. Antoniego Mariey de Reidá, Páwłá od wszytkich SS., krotko wypisuie.

W Styczniu.

Dniá. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11 12. 13. 14. 15. 16. 17. kto náwiedza Kośćioł Karmelitanski, álbo Káplice gdźie ieſt Brá-ctwo Szkáplerzá Náświętszey Pánny: zupełny Odpuſt, y dusze z mąk Czysczowych wybawiá.

Oprocz pomięnionych dni; kázdey niedźiele tego Mięśiącá, tákże Odpuſt zupełny, y wybáwienie dusze z mąk Czysczowych.

Nad to, znowu pierwszego dniá Styczniá, lat 9800. y trzydni Odpuſtu, y znowu lát 2800. y dni 5. pozyskuie.

Dnia 6. Zupełny Odpuſt.

Dniá 13. Zupełny Odpuſt.

Dniá 14. Odpuſtu tyśiąc lat.

Dniá 16. Odpusczénie wszytkich grzechow

Tákże dniá 28. 23. y 24. zupełny Odpuſt.

W Lutym.

Dniá 1. 2. 5. 22. 24. Odpuſt zupełny, y wybáwienie dusze z Czysca.

W Már-

W Marcu.

Dniá 1. 2. 3. 4. 5. 6. 26. Odpuſt zupełny, y vwolnienie duſze z Czyſcá. 7. Odpuſt zupełny: tákże 12. 19. 20. 21. odpuſt zupełny W káżdy Piątek Mięśiącá Márcá, Odpuſt Zupełny.

W Kwietniu.

Dniá 18. 25. Odpuſt zupełny, y wybáwienie duſze z mąk Czyſcowych.
Dniá 23. Odpuſtu lát 9. tyśięcy ſto y trzy, dni 260.

W Máiu.

Káżdey Niedźiele tego Mieśiącá Odpuſt zupełny.
Dniá 1 2. 3. 6. 8. 17. Odpuſt zupełny y duſze z Czyśćá wybáwienie.
Nádto poczáwſzy od dniá 8. áż do pierwſzego dniá Sierpniá Odpuſt zupełny ná káżdy dźień.

W Czerwcu.

Dniá 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Odpuſt zupełny y iedná duſzá z mąk Czyścowych wybáwiona bywa.
Dniá 13. 24. 29. 30. Odpuſt zupełny.
Dniá 17. Sto lat Odpuſtu, y tyleż quádrágen

Dniá 22. Lat siedmtysięcy Odpustu. 26. Tyśiąc lat odpustu. 28. dniá Tyśiąc lat y tyleż quádrágen odpustu.

W Lipcu.

Dniá 1. 2. 5. Odpust zupełny, y duszy z Czyscu wybáwienie.
Dniá 14. 17. 21. 25. 26. odpust zupełny.
15. Dwa tyśiąca lát odpustu 20. Odpustu lat tyśiąc.
21. Dwá tyśiacá lát odpustu. 23. sto lát odpustu y czterdźieśći.
29. Pięć tysięcy lat odpustu.

W Sierpniu.

Dniá 1. 5. 16. y 24. zupełny Odpust y wybáwienie iedney dusze z mąk Czysćowych.
Poczáwszy od Swiętá S. Piotrá w okowach, przez cáłą oktawe.
Tákże przez cała oktawę Wniebowźięćia Naświętszey Pánny Máryi Odpust zupełny.
Dnia 10. 12. 14. 19. 24. 28. 29. Odpust zupełny.

W Wrześniu.

Dniá 1. 8. 10. 14. 16. 21. Odpust zupełny y wyb-

y wybáwienie duſze iedney z mąk Czyſcowych.
Dnia 7. 14. 20. 21. 30. Odpuſt zupełny.
Dniá 16. Tyśiąc lat 27. Siedm tysięcy lat Odpuſtu.
We dni Suchedniowe tego Mieśiacá Odpuſt zupełny, y wybáwienie duſze z Czyſcá.

W Páździerniku.

Dniá 1. y 4. przy Odpuście zupełnym, wybáwienie duſze z Czyſcá.
Przez oktawę S. Fránciſzka Odpuſt zupełny.
Dniá 18. y 28. Odpuſt zupełny.

W Liſtopádzie.

Dniá 2. 8. 9. 11. 12. 30 Odpuſt zupełny y wybáwienie duſze iedney z mąk Czyſcowych.
Przez cáłą oktawę dniá zaduſznego Odpuſt zupełny.
Dniá 1. 18. 21. 22. 23. Odpuſt zupełny.
Dniá 10. Odpuſty wielkie. Dniá 11. lat trzyſtá y tyleż quádrágen.
Dniá 19. Sto lat 24. 25. Tyśiąc lat. 29. Sto lat Odpuſtu.

W Grudniu.

Dniá 8. 23. Odpuſt zupełny, y duſze z

Czyſcá wybáwienie.

W dźięń Bożego Národzenia, przy káżdey Mſzy Odpuſt zupełny.

Dniá 6 7. 21. 29. 28. 31. Odpuſt zupełny.

Dniá 2. Ośm tyśięcy lat 4. Tyśiąc lat 5 Sto lat Odpuſtu. 24. Dwádźieśćiá y ośm tyśięcy lat, y trzećiey częśći grzechow odpuſzczęnie.

Odpuſty Stationum *Adwentowe*

Ktorych Brácia Szkáplerzá S. doſtępuią.

W Niedźielę I. II. III. IV. Adwętowe y we dni Suchedniowe ktore ná tęn czás przypadaią zupełny Odpuſt.

Tákże w Niedźielę Stározapuſtną, Mięſopuſtną, y Zapuſtną Odpuſt zupełny: oprocz tego w ſtározapuſtną Niedźielę duſzá z czyſcá bywa wybáwiona.

Są y inne Odpuſty w też wſzytkie pomienione Niedźiele, ále ich dla krotkośći niewyliczam, doſyć łáſki Bożey przy pozyſkániu zupełnego Odpuſtu.

Odpuſty Stationū *Wielkopoſtne*

Na káżdy dźięń poczawſzy od Srody wſtępney w Poſt, áż do Niedźiele Przewodn

wodney po Wielkieynocy Odpuſt zupełny: oprocz innych káżdodźiennych Odpuſtow, ktore ſzeroce opiſuie, W. O. Páweł od wſzytkich Swiętych Kármelitá Boſſy.

Nádto w Niedźielę Poſtną III. IV. y Kwietną, wybáwienie duſze z mąk czyſcowych.

Odpuſty Stationum *po Wielkieynocy.*

W Niedźielę Wielką, y w Przewodną, Odpuſt zupełny.

W krzyżowe dni oprocz odpuſtu zupełnego, wybáwienie duſze z Czyſcá.

W dźień w Niebowſtąpięnia Pańſkiego, Odpuſt zupełny.

W Wigilią, to ieſt w Sobotę Swiąteczną. Odpuſt zupełny.

Od Niedźiele Swiąteczney y w Oktawę iey Odpuſt zupełny.

W dźień Bożego Ciáłá y przez Oktawę Odpnſt zupełny.

Oprocz tego, we Czwartek w Sobotę Swiąteczną, y w dźień Troyce Przenaświętſzey, przy zupełnym odpuśćie wybáwienie duſze z Czyſcá.

Dla pewnieyſzego iednák pomienionych Odpu-

ſtow doſtąpienia trzebá káždemu wiedzieć. że ieżeli ſpowiedzi niepotrzebuie (náwiedzáiąc Kościoł Kármelitáńſki, abo Kaplicę kędy ieſt Bráctwo Szkaplerzá) powinien akt ſkruchy żalu zá grzechy w ſobie wzbudzić y modlić się zá podwyżſzenie Kościołá S. Rzymſkiego, zá wykorzenienie Herezyi y Odſzczepieńſtwá: y zá zgodę Pánow Chrześciáńſkich

ROZDZIAŁ VI.

Wolnośći niektore y dozwolenia temu Bráctwu nádáne.

CLEMENS VII. w Bulli ábo Liśćie ſwoim, ktory się poczyna *ex Clementi Sedis Apoſtolicæ prouiſione.* Dozwala wſzytkim Bráći y Sioſtrom, obráć ſobie ktoregokolwiek, (byle ná ſpowiedźi słuchánie zwykle ápprobowánego,) ſpowiednika, ktory ich od wſzelkich Exkommunik, Cenſur Kośćielnych, od wſzyſtkich grzechow, choćby naywiękſzych y naćięższych, choćby y samemu Papieżowi záchowánych ábo rezerwowánych, wyiąwſzy te, ktore wyraża Liſt wielkoczwartkowy, *ábo Bulla Cœnæ Domini* rozgrzeſzyć może,

może. Tenże ſpowiednik taż władza ſobie nádána, wſzyſtkie ſluby Bráći y Siostr, w inſze iák e dobre vczynki odmienić może, y znich cále y zupełnie rozgrzeſzyć; oprocz ślubu do Ieruzalem Grobu, Páńſkiego náwiedzęnia, do Rzymu S. Piotrá y Páwłá, do Hiſzpániey w Compoſtelli S. Iákubá, wſtąpięnia do Zakonu iákiego, ábo dożywotnie záchowánia czyſtośći. Także ze wſzyſtkich przyśiąg y obietnic, ktoreby iednák były bez ſzkody y vkrzywdzęnia bliźniego, vwolnićy rozgrzeſzyć ma władzą.

Tęnże Oćiec Swięty, tym wzwyſz pomienionym Liſtęm *Paragrapho nono*: pozwala kázdęmu z Bráctwá tego *Altare portatile* ábo wolne odpráwowánia Mszy Swięrey, podczás potrzeby, y gdźie bliſkiey Kośćiołá ſpoſobności niemaſz, w Domu, ná mieyſcu przyſtoynym. ná to obránym przez ktoregokolwiek Kápłáná, nie tylko czáſu interdyktu Kośćielnego, y zákázow Kośćiołow, ále káżdego czáſu, y przed wſchodęm Słońcá. Podczás tychże Interdyktow y Zakázow Kośćielnych, dozwala Bráći y Siostrom, iáwnie chowáć ſię, z wyczaynęmi ceremoniámi

y obrzę-

y obrzędámi tak iákoby Interdiktow nie było.

ROZDZIAŁ VII.

Pytánia niektore y ná nie odpowiedźi około Bráctwá Szkáplerzá Swiętego y iego vstaw álbo Reguł.

Pytánie Pierwsze.

Ieżli káżdy z Zakonu Kármelitáńskiego Szkáplerze święćić, y do Bráctwa przyimowáć może?

Odpowiádam? Nie? chybá że ma moc y władzą od stárszych sobie ná to wyráźnie dáną y vdźielona.

Pytánie Drugie.

Ieżeli inny iáki Zakonnik á nie Kármelitá, ábo Swiecki Xiądz, może do Bráctwá tego przyimowáć?

Odpowiádam iż może? Ale ná to muśi mieć przez List, ábo wprowádzęnie gdźie tego Bráctwá, moc y pozwolęnie, od Generałá, ábo Przełożonego ktorego Kármelitáńskiego, ktoręmu tego vdźielił Generał,

rał, ináczey nieważnieby to czynił, y ći ktorzy od tego, coby tákiey ná to mocy nie miał, nieważnieby byli przyięći, á zátym niebyliby w Bráctwie, ániby vcześnikámi Łask, Przywileiow y odpustow Bráctwá tego byli.

Pytánie Trzecie.

Iákiey Fárby y Koloru Szkáplerz bydź ma?

Odpowiádam, Kásztánowáty ábo Száro-włosowy, bo táki zdawná był Hábit Zakonu Kármelitáńskiego.

Pytánie Czwarte.

Z iákiey bydź ma Máteriey Szkáplerz? *Odpowiádam* że lubo o tym żadnego postánowięnia nie mász; dobrze iednák áby Hábit tęn ábo Szatá Nayświętszey Pánny z Sukná była álbo z iákiey máteriey nieiedwábney, przystoynie, á nie bogáto zrobiony, znák y pámiątkę násládowániá pokory Nayświętszey Pánny wyrażáiąca.

Pytánie Piate.

Ieżeli trzebá, áby ná Szkáplerzu był iáki obrazek ábo wyráżęnie Pánny Nayświętszey?

Odpo-

Odpowiádam, nie trzebá; lecz chwalebna rzecz iest, ná wzbudzęnie częſto w ſobie, pamiątki Pánny Przenayświętſzey, idąc zá zwyczáięm wielu, y ſpoſobnośćią, mieć wyrážony Obrazek Pánny Nayświętſzey ábo imię iey.

Pytánie Szoſte.

Co zá miárá y wielkość Szkáplerzá bydź ma?

Odpowiádam. Wſerz przynamniey ná cztery pálce dobre, á wzdłuſz ná ſześć: wolno iednák káždemu do nabożęńſtwá ſwego dłużſzy lub krotſzy nośić.

Pytánie Siodme.

Co wprzod vczynić powinien kto chce y prágnie, do Bráctwá Szkáplerzá S. przyięty bydź?

Odpowiádam? To: że wprzod z żalęm zá grzechy ſwoie wyſpowiedáć ſię, Náświętſzy Sakráment Ciáłá y Krwie Páńſkiey nabożnie przyiąć, y od Kápłaná ſtárſzego nád Bráctwęm tym, Szkáplerz wziąć ma, do Bráctwá bydź wpiſány, y on záwſze ná ſobie nośić.

Pytánie Oſme.

Ieżeli bez ſpowiedźi y Kommuniey nie mog by ſię wpiſáć?

Odpowiádam, że mogłby gdyby tego przyczyná iáka poważna byłá, áleby ták Odpuſtu zupełnego ná tęn czás niedoſtąpił, ktory tym, ktorzy wſtępuią y wpiſuią ſię w Bráctwo, nádány ieſt.

Pytánie Dziewiate.

Iáko y gdźie nośić Szkáplerz?

Odpowiádam. Ná ſzyiey y rámionách, bo táki zwyczay, y z tąd Szkáplerzęm názwána Sukienká Naświęt: Pánny.

Pytánie Dzieſiate.

Ci co czáſęm ábo częſto ná ſobie Szkáplerzá nienoſzą, czy doſtąpią Łaſk, wolnośći, y Przywileiow?

Odpowiádam. Ieżeli to prez krotki czas iáki czynią, tedy ſą vczeſtnikámi, ieżeli zaś przez znáczny iáki czás w tym ſię niedbálſtwie niepoczuwáia, tedy niezyſká ą: y owſzęm zdánie wielu, że nowym wpiſániem, y przyięćiem, znowu odnowić potrzebá ſwe nabożeńſtwo.

Pytánie Iedenaſte.

Ieżeli dla doſtąpięnia Łáſki y odpuſtu *Bulli Sábbátyny* abo Przywileiu y nádánia Sobotniego (o ktorym maſz w Rożdiale

wtorym

wtorym.) powinná rzecz ieſt, iednę ze dwuch Condicyi, tám położonych, koniecznie wypełnić: to ieſt Officium ábo Godźinki Rrzymſkie Pánny Máriey mowić: ábo we Srody od mięsá wſtrzymywáć ſię?

Odpowiádam? trzebá iednę ztych Condyciey wypełnić, według wyráźnego poſtánowięnia y zwyczáiu. Lecz gdyby iáka słuſzna lub poważna do tego byłá przyczyná, żeby áni pierwſzey áni drugiey Condiciey kto wypełnić ábo dośyć vczynić nie mogł, może ſię z táką osobą dispenſowáć y Condicye te w inſzy iáki dobry vczynek przemięnić Bo o tym wyráźnie wſpomina táż *Bulla* ábo Liſt przerzeczony tymi słowy. *Niſi neceſſitatis Cauſa alicui eſſent impedimento.* To ieſt, chybaby z potrzeby iákiey y przyczyny do tego przeſzkodę iáką mieli.

Pytánie Dwánaſte.

A ieśli tez ktory z krewkośći ludzkiey y vpadku nieprzyſtoynie żyie, ábo Officium Godźinek Rzymſkich Pánny Máriey nieodmawia, ábo nie pośći, czy też otrzyma y ośiągnie Łáſkę tę Sobotnią?

Odpowiádam. Ieżeli prawdźiwą pokutę, y żal

y żal zá grzechy o przepędzony ládáiáko wiek swoy vczyni, z mocnym á státecznym postánowięnięm popráwy żywotá, w ostátku wieku swego, dosyć czyniąc przez pokutę, y szczerze pełniąc to, co powinięn z Przykazánia Boskiego, bez wątpięnia Mátká nieskończonych Łask, y miłośierdźia, Naświętsza Pánná nie vmknie mu tak szczodrobliwey Łáski y z litowania swego.

Pytánie Trzynaste.

A ô Siedmi Paćierzach y Zdrowych Máryách, ktore kto codźięnnie odmawia, ná część y Pámiątkę śiedmi rádośći Pánny Przenayświętszey *iáko rozumieć?* Przyczyná wątpliwośći; iż nie ktorzy ták rozumieią, że do otrzymánia Odpustu, kto tylko śiedm Paćierzy y Pozdrowięnia mawia, tęn otrzymuie Odpust Sobotni, bez wypełnienia dwuch wzwysz mianowánych Condiciey?

Odpowiádam; że w Listách Papieskich wyráźnie námieniáią pewne Odpusty, ktorych ći dostępuią, ktorzy te Paćierze tym sposobem mowią, ále te nie máią do otrzymánia Łáski Sobotniey. A że ták niektorzy rozumieią, z tąd to rozumięnie

poszło

poszło, że na niektorych mieyscách, z niektoremi osobami, w Condicyách do otrzymania Łáski Sobotniey dispensowano, y iednę z tych odmieniono w śiedm Paćierzy y śiedm Zdrowych Máriey, codźień odpráwienie, zá czásem z tego vrosło, między ludźmi, prostemi mniemánie, że to iest Condicya do otrzymánia Odpustu Sobotniego, wczym się bárzo myla: bo trzebá koniecznie ábo we Srody mięsá nie ieść, ábo Godźinki Rzymskie Nayswiętszey Pánny codźiennie mowić.

Pytánie Czternaste.

Ci ktorzy codźiennie z nabożęństwá, ábo inszey obligáciey y powinnośći, z *Votum*, ábo obiecánia, *Officium* wielkie Kápłańskie, álbo małe Rzymskie o Pánnie Przenaświętszey mowią, czy z osobna drugie Officium, ná dostąpienie Łáski Sobotniey, mowić powinni?

Odpowiádam, nie powinni; Bo Condicya tego nie wyćiąga, tylko żeby Godźinki mowić, á ći że odmawiaią z iákieykolwiek obligáciey, tym samym dosyć czynią: iednym bowięm vczynkiem, może kto wielom powinnośćiom, dosyć vczynić. Bo

nic. Bo iáko kto poszczac w Wielki post, y Postowi, y Piątkowi, y Wigiliey, y Suchedniom, iednym postęm dosyć czyni, choć się obligácya do wszystkich ściąga, ták y w nászey Kondycyey toż się dźieie, y toż rozumieć potrzeba.

Nie dosyć iednak tey Condiciey czynią ći, ktorzy zá to inne máłe Officia ábo Godźinki odmawiáią, iáko to Niepokalánego Poczęćia, y inne krotsze.

Pytánie Pietnaste.

Ieżeli to ná woli y vpodobániu káżdego obrać sobie do wykonánia z tych dwuch ktorą chce Condicyą ábo Officium mowić, ábo Srody pośćić?

Odpowiádam: Nie; Ale ći co czytáć vmieią á we Srody pośćić z nabiałęm niechcą, koniecznie odpráwowáć Officium ábo Godźinki máłe Rzymskie powinni. Ci záś ktorzy czytáć nieumieią, máią zwyczáyne posty od Kośćiołá nákazáne chowáć, á we Srodę y Sobotę od mięsá się wstrzymywáć; Tego wyráźnie potrzebuią y wyćiągáią Listy Papieskie CLEMENSA VII. GRZEGORZA XIII. PAWŁA V, y w swoich Regułách y Vstáwách tęmi to słowy wyrażáią, *aby wszyscy ći, ktorzy chcą Przywi-*

leia, y Láſki Bulli Sobotniey doſtąpić, y oney ſtáć ſię vczeſtnikámi, według ſtanu y powołánia ſwego czyſtość záchowáią; á przytym ći ktorzy czytáć vmieią wielkie Officium ábo máłe Godzinki Rzymſkie Pánny Máriey codziennie odpráwowáli. Ci záś co czytáć nieumieią álbo źle y ćięſzko czytáią, Kośćielne Poſty chowáć powinni, we Srody y Soboty, przez cáły wiek żyćia ſwego, mięſá nie iadáć, chybá żeby w ktory z tych dzień Bożego Národzenia przypádł. Od Officium wymowięni ſą czáſu iáwney iákiey á roſtropney przyczyny, zábáwni poważnemi y wielkiemi ſpráwámi y prácámi, ćięſzkiemi robotámi; ná to mieyſce mogą Srodę pośćić, ábo ná dobry inny vczynek przemienić, iáko o tym w pytániu iedenaſtym. Od poſtu wymowięni, ſtárzy, chorzy, prácuiący, vbodzy, słudzy, dźieći, y ktorzy pod cudzą władzą zoſtáią.

Pytánie Szeſnaſte.

Co też kto z Bráctwá czynić powinien, żeby odpuſtow Kośćiołom w Rzymie nádánych, ktore ſię *ſtátionum* názywáią doſtąpił.

Odpowiádam. Z dozwolęnia CLEMENSA VII. PIVSA V. GRZEGORZA XIII, y CLEMENSA X. doſtąpią tych Odpuſtow w[...]

du[...]

dni, w ktore w Rzymie ſą náznáczone, byle náwiedźili Kośćioł Kármelitáńſki, ábo Kośćioł kędy ieſt Bráctwo Szkáplerzá Swiętego, wzbudźiwſzy w ſobie ſkruchę y żal zá grzechy, y ile można wyſpowiedawſzy ſię, y modlili nabożnie zá zgodę Pánow Chrześćiáńſkich, wywyżſzęnie Kośćiołá S. wykorzęnienie Hæreziey.

Pytánie Siedmnaſte.

Ieśli inni, ktorzy nie będąc w Bráctwie, tymże ſpoſobęm náwiedzáiąc, Kośćioły pomienione, doſtąpią odpuſtow tych?

Odpowiádam, że doſtąpią, bo tákie wyráźne pozwolęnie ieſt y nádánie Papieſkie, pozwaláiac Odpuſtu tego wſzytkim wiernym Kośćiołá Kátholickiego, byle grzechow ſwoich wyſpowiedáli ſię, Kośćioł Kármelitow ábo gdźie ieſt Bráctwo náwiedźili, y tám śiedm Paćierzy y śiedm Zdrowych Máryi zmowili, ábo Nieſzpor zá Vmárłych, ábo źięmie przed Nayświętſzym Sákrámentem pocáłuią, á prośić będą zá wywyżſzęnie Kośćiołá Rzymſkiego, wykorzęnienie Hærezyey, y zgodę Pánow Chrześćiáńſkich.

Pytánie Osmnaste.

Vstáwy te y Reguły ieżeliby kto nie chował, ábo opuszczał, czy popada grzech, ábo kárę iaką?

Odpowiádam, Nie; Tylko że Łask Brá ctwu nadanych nieczásługuie, y Odpustow nie dostępuie: ále inszey żadney obligá ciey do tego nie ma, áni z tego obowiąz ku, sumnienia, grzechem iákim vćiąża.

Wiele innych trudnośći mogłby kto zá rzućić, ále że tych rostrząśnienie intencyą krotkośći moiey przedłużyłoby: odsyłąm ćiekáwego czytelniká, do Skárbu Kármelitáńskiego po polsku obszernie wydáne go, przez W. O. Archánioła od S. Micháłá Kármelitę Bosségo, y do złotego Kluczá, o Szkáplerzu Swiętym wydáne go po Łáćinie, przez W. O. Páwła od Wszystkich Swiętych; tákże Kármelitę Bosségo.

Ia cokolwiek nápisałem niech to będźie ku więtszey chwale Bogá w Troycy iedy- nego y czći Nay- święt: P. Má- riey z Gory Kármelu.

MODV

MODVS RECIPIENDI

Quamcunq; perſonam ad Confraternitatē

SACRI SCAPVLARIS.

Perſona recipienda coram Altari genu flectat, Tùm Sacerdos habens ad collum Stolam dicat.

SVſcepimus Deus miſericordiam tuam in medio templi tui: ſecundùm nomen tuum Deus, ſic & laus tua in fines terræ, iuſtitiâ tuâ plena eſt dextera tua. Kyrie eleyſon, Chriſte eleyſon, Kyrie eleyſon. Pater noſter &c.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Saluum fac ſeruum tuum.
℟. Deus meus ſperantem in te.
℣. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Nihil proficiat inimic' in eo. (cêre ei.
℟. Et filius iniquitatis non apponat no-
℣. Domine exaudi Orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus Vobiſcum.
℟. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

SVſcipiat te Chriſtus in numero fidelium ſuorum, vt licet indigni te ſuſcipimus in orationibus noſtris, concedat tibi Deus per vnigenitum ſuum, mediatorem Dei & hominum, tempus benè viuendi, locum benè agendi, conſtantiam benè perſeuerandi, & ad æternæ vitæ hæreditatem feliciter perueniendi: & ſicut nos hodie fraterna charitas ſpiritualiter iungit in terris, ita diuina pietas, quæ dilectionis eſt auctrix & amatrix, nos cum fidelibus ſuis coniungere dignetur in cælis. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amẽ.

Benedictio Habitus.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cælum & terram,
℣. Sit nomen Domini benedictum.
℟. Ex hoc nunc & vſq; in ſæculum.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus Vobiſcum.
℟. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

ÆTerne Pater & Omnipotens Deus, qui Vnigenitum tuum veſtem noſtræ mortalitatis induere voluiſti: obſecramus immen-

immensam tuæ largitatis bene✠dictionem in hoc genus effluere vestimenti, quod Sancti Patres ad innocentiæ & humilitatis indicium à renuntiantibus sæculo gesta i sanxerunt, & sic ipsum bene✠dicere digneris, vt quicunq; eo vsus fuerit, induere mereatur ipsum Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum. Qui tecum. ℟. Amen.

Oremus.

SVppliciter te Domine rogamus: vt super hunc habitum, seruo tuo imponendum, bene✠dictio tua benigna descendat, vt sit bene✠dictus, atq; diuinâ virtute procul pellantur, hostium nostrorum visibiliũ & inuisibilium tela nequissima. ℟. Amen.

Aspergit habitum aquâ benedictâ, ac imponens recipienti habitum dicit.

ACcipe Vir deuote hunc habitum benedictum, precantes Sanctissimam Virginem, vt eius meritis, illum perferas sine macula, & te ab omni aduersitate defendat, atq; ad vitam perducat æternam. ℟. A.

ADesto Domine supplicationib⁹ nostris, & hunc famulum tuum, quem Sacræ nostræ Religioni sociamus, perpetuâ tribue fir-

bue firmitate corroborari, vt perſeueranti propoſito in omni ſanctitate tibi valeat famulari.

PRotege Domine famulum tuum ſubſidiis pacis, & Beatiſſimæ Mariæ ſemper Virginis, patrociniis confidentem, à cunctis hoſtibus redde ſecurum.

BEnedicat ✠ te Conditor cæli & terræ, Deus Omnipotens, qui te eligere dignatus eſt, ad Beatiſſimæ Virginis Mariæ de monte Carmelo ſocietatem, & Confraternitatem, quam precamur vt in horâ obitus tui, conterat caput ſerpentis, qui tibi eſt aduerſarius, & tandem tanquam victor, & palmam & coronam, ſempiternæ hæreditatis conſequaris. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde aſpergat Confratrem aquâ benedicta, & ſubiungat, dicens.

EGo auctoritate quâ fungor, & mihi conceſsâ, recipio te ad Confraternitatem noſtræ Sacræ Religionis, & te inueſtio, ac participem te facio, omnium bonorum ſpiritualium eiuſdem Ordinis: In Nomine Patris, & † Filii, & Spiritûs † Sancti, ℟. Amen.

Si autem

Si autem non adſit qui habitu induatur, ſed ſolùm habitus ſit benedicendus, relictis alijs incipietur, à verſu, Adiutorium noſtrum, *uſq; ad orationem,* Suppliciter *incluſiuè.*

Modus impertiendi generalem abſolutionem moribundis Confratribus Beatiſſimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo.

Cùm Sacerdos pro generali abſolutione conferenda ingreſſus fuerit infirmi cubiculum dicat.

Pax huic domui.

Et reſpondebitur à ſocio vel circumſtantibus: Et omnibus habitantibus in ea.

Deinde impoſitâ more ſolito Stolâ collo, aſperget ægrum in modum Crucis aqua benedictâ, & poſtmodum circumſtantes, dicens:

Antiph:

Aſperges me, Domine hyſſopo & mundabor, lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

℣. Miſerere mei Deus, ſecundùm magnam miſericordiam tuam: Gloria Patri & Filio, &c. Sicut erat in principio, &c. *Et repetita Antiph.* Aſperges me, &c. *Sacerdos*

cerdos versa ad infirmum faciè dicit:

℣. Saluum fac seruum tuum.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocêre ei.

℣. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus Vobiscum.

℟. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi nos Domine Sancte Pater Omnipotens æterne Deus, & mittere digneris Sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo: Per Christū Dominū nostrū. &c.

℟. Amen.

Deindè genu flexus cum omnibus adstantibus dicet: Lytanias Beatissimæ Virginis. Vt sequitur.

Kyrie

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleyſon.
Kyrie eleiſon.
Chriſte audi nos.
Chriſte exaudi nos.

Pater de Cælis Deus:	Miſerere ei.
Fili Redemptor mundi Deus:	Miſerere ei.
Spiritus Sancte Deus:	Miſerere ei.
Sancta Trinitas vnus Deus:	Miſerere ei.
Sancta Maria:	Ora pro eo.
Sancta Dei Genitrix.	Ora pro eo.
Sancta Virgo Virginum.	Ora pro eo.
Mater Chriſti,	Ora pro eo.
Mater Diuinæ gratiæ,	Ora pro eo.
Mater puriſſima,	Ora pro eo.
Mater Caſtiſſima,	Ora pro eo.
Mater Inuiolata,	Ora pro eo.
Mater Intemerata,	Ora pro eo.
Mater amabilis,	Ora pro eo.
Mater admirabilis,	Ora pro eo.
Mater Creatoris,	Ora pro eo.
Mater Saluatoris,	Ora pro eo.
Virgo prudentiſſima,	Ora pro eo.
Virgo veneranda,	Ora pro eo.
Virgo prædicanda,	Ora pro eo.
Virgo potens,	Ora pro eo.
Virgo Clemens,	Ora pro eo.
Virgo fidelis,	Ora pro eo.

Speculum iustitiæ, Ora pro eo.
Sedes Sapientiæ, Ora pro eo.
Causa nostræ lætitiæ, Ora pro eo.
Vas Spirituale, Ora pro eo.
Vas honorabile, Ora pro eo.
Vas insigne deuotionis, Ora pro eo.
Rosa myst ca, Ora pro eo.
Turris Dauidica, Ora pro eo.
Turris eburnea, Ora pro eo.
Domus aurea, Ora pro eo.
Fæderis arca, Ora pro eo.
Ianua cæli, Ora pro eo.
Stella matutina, Ora pro eo.
Salus infirmorum, Ora pro eo.
Refugium peccatorum, Ora pro eo.
Consolatrix afflictorum, Ora pro eo.
Auxilium Christianorum, Ora pro eo.
Regina Angelorum, Ora pro eo.
Regina Patriarcharum, Ora pro eo.
Regina Prophetarum, Ora pro eo.
Regina Apostolorum, Ora pro eo.
Regina Martyrum, Ora pro eo.
Regina Confessorum, Ora pro eo.
Regina Virginum, Ora pro eo.
Regina Sanctorum omnium, Ora pro eo.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, parce ei Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, exaudi eum Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, miserere ei Domine.

Pater noster & Aue Maria, *dicitur secreto: deinde subiunget* Antiph:

SVb tuum præsidium confugimus, Sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed à periculis cunctis libera eum semper Virgo gloriosa & benedicta. Domina nostra, Mediatrix nostra, Aduocata nostra, : tuo eum Filio reconcilia : tuo eum Filio commenda : tuo eum Filio repræsenta.

℣. Ora pro eo Sancta Dei Genitrix.

℟. Vt dignus efficiatur promissionibus Christi.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus Vobiscum.

℟. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

PRotege Domine famulum tuum subsidiis pacis, & Beatæ Mariæ semper Virginis patrociniis confidentem, à cunctis

hostibu

hoſtibus redde ſecurum.

SAnctiſſimæ Genitricis tuæ Sponſi, quæſumus Domine meritis adiuuemur, vt quod poſſibilitas noſtra non obtinet, eius nobis interceſſione donetur.

OMnipotens & miſericors Deus, qui humano generi & ſalutis remedia, & vitæ æternæ ſubſidia contuliſti : reſpice propitius famulum tuum infirmitate corporis laborantem, & animam refoue, quam creaſti; vt in hora exitus illius abſq; peccati macula, tibi Creatori ſuo, per manus SS. Angelorum repræſentari mereatur.

DEvs infirmitatis humanæ ſingulare præſidium, auxilii tui ſuper infirmum famulum tuum, oſtende virtutem, & ſic eum gratiâ tuâ confirmare digneris, vt in hora mortis eius, non prævaleat contra eum aduerſarius, ſed cum Angelis tuis tranſitum habere mereatur ad vitam.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui Mõtis Carmeli Ordinem, glorioſæ Virginis Matris Mariæ, Sacrato titulo inſignitũ, Sanctorum tuorum Eliæ, Angeli, Cyrilli, Alberti, Thereſſiæ, & aliorum plurimorũ meritis decoraſti, tribue ei quæſumus, vt per eorum merita & ſuffragia, ab inſtanti-

bus ani

bus animæ & corporis malis & periculis liberatus, ad te verum Carmeli verticem, gaudens peruenire mereatur: Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

His absolutis solus surgit Sacerdos, & in firmum propiùs accedens interrogat, an fuerit confessus, aut quidpiam adhuc habeat ad cõfitendum? Si aliquid occurrat, recedere è cubiculo iubet cæteros &c. Sin minus illum exhortabitur paucis, efficacioribusq; verbis adquosdã intimæ contritionis actus eliciendos. Quo facto infirmus (aut si ille nequiuerit) aliquis alius, aut alii dicent: Confiteor &c. *& Sacerdos subiunget:* Misereatur &c. Indulgentiam &c. *cum subiecta absolutione.*

ABSOLVTIO GENERALIS,

Seu Indulgentia plenaria Confratribus SACRI SCAPVLARIS,

In mortis articulo constitutis, impertienda.

DOminus noster Iesus Christus, Filius Dei Viui, qui beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi atq; soluendi, per suam piissimam misericordiam, recipiat Confessionem tuam, & remittat tibi omnia

bi omnia peccata, quomodocunq; per totum vitæ decursum à te commissa: & ego authoritate illius, & beatorum Apostolorum Petri & Pauli, per Indulgentiam plenariam, à Sede Apostolica Confratribus Beatæ Mariæ de monte Carmelo in mortis articulo constitutis concessam, remitto tibi omnem pœnam vniuersis delictis tuis, in purgatorio tibi debitam, & restituo te illi puritati, quam in Baptismo accepisti: ita vt decedenti tibi ab hoc sæculo, clausæ sint portæ pœnarum, & apertæ ianuæ Paradisi: In nomine Pa†tris, & Fi†lij, & Spiritus † Sancti, Amen.

Formula alia breuior, conferendi ijsdē Confratribus, in articulo mortis indulgentiam plenariam, à Confessario ab eis electo. Ex Reuerendissimi Theodori Straty instructione Cap

AVthoritate Domini nostri Iesu Christi & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, tibi indulta, & mihi commissa, concedo tibi omnem illam indulgentiam peccatorum tuorum, quam concedere possum virtute priuilegiorum Apostolicorum: si tamen hac vice moriaris, alias eam tibi reseruo pro vero mortis articulo: In nomine Pa†tris, & Fi†lij, & Spiritus † Sancti, Amen.

Si infir-

Si infirmus Sacramentalem fecerit Cõfessionem, præmittet Sacerdos huic generali absolutioni, seu indulgentiæ, more solito absolutionem à censuris, & peccatis &c: Omittendæ etiam erunt præfatæ Litaniæ ac preces, si decessus mox instare videatur, ac statim dicta generalis absolutio impertienda erit.

Admonebit quoq; infirmum, vt augustissimum nomen IESV *sæpius, ore si potuerit, sin minùs corde deuotè inuocet, dicendo.* V. G. IESV esto mihi IESVS: *vel* Bone IESV propitius esto mihi peccatori: *aut* IESV Fili Dauid miserere mei, &c: *ad lucrandam plenariam indulgentiam, & remissionem omnium peccatorum, à* PAVLO V. *concessam nostris Confratribus, de qua supra egimus.*

Postmodum, antequàm recedat, extendens manum super infirmum, sequentem dicit Orationem.

DOminus Iesus Christus apud te sit, vt te defendat: intra te sit, vt te reficiat: circa te sit, vt te conseruet: ante te sit, vt te deducat: post te sit, vt te custodiat: super te sit, vt bene†dicat: qui in Trinitate perfecta Viuit, & regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Mox ſubiungat, ter infirmum aqua benedicta in modum Crucis aſpergendo.

Benedictio DEI Omnipotentis Pa✝tris, & Fi✝lij, & Spiritus ✝ Sancti, deſcendat ſuper te, & maneat ſemper. Amen.

A. M. D. G. Bq;. V. M. H.